

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. juni 2025
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Josefine Fibiger
Bundesen
Sagsnr.: 2025-06361
Dok.: 3733573

Besvarelse af spørgsmål nr. 374 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 374 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. maj 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Brigitte Klinskov Jerkel (KF).

Peter Hummelgaard

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 374 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Hvordan forholder ministeren sig til det synspunkt, at Strasbourg-domstolens udvikling i aktivistisk retning kan være i strid med de forudsætninger, Danmark tiltrådte konventionen under i 1953?”

Svar:

1. Der kan henvises til betænkning nr. 1220/1991 om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og dansk ret, side 19-21, hvoraf følgende om Danmarks ratifikation af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) fremgår:

”3.2. Den europæiske Menneskerettighedskonvention.

3.2.1. Tilblivelse.

I henhold til kongelig resolution af 31. marts 1953 ratificerede Danmark den 13. april 1953 Den europæiske Menneskerettighedskonvention (EMK), efter at Rigsdagen ved beslutning af 20. marts 1953 havde meddelt sit samtykke.

Danmark deponerede sit ratifikationsinstrument hos Europarådets generalsekretær i Strasbourg den 13. april 1953.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til rigsdagsbeslutningen (Rigsdagstidende, Tillæg A, I, 1952-53, sp. 3131-3135), at Europarådets rådgivende Forsamling i september 1949 havde vedtaget en henstilling til Ministerkomiteen om snarest muligt at lade udarbejde et udkast til en konvention mellem Rådets medlemmer til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Ministerkomiteen henviste sagen til en embedsmandskonference, der afgav betænkning den 19. juni 1950 med et konventionsudkast.

Udkastet blev efter yderligere behandling forelagt Den rådgivende Forsamling, der tilsluttede sig udkastet med nogle ændringer.

Ministerkomiteen accepterede på sin 6. samling den 3.-4. november 1950 i Rom 2 af Forsamlingens ændringsforslag og nedsatte et ekspertudvalg til gennemgang af de øvrige ændringsforslag med henblik på eventuelt senere at optage disse i en tillægsprotokol.

Medlemsstaternes repræsentanter undertegnede herefter konventionen den 4. november 1950.

Samtidig med sin ratifikation afgav den danske regering følgende erklæringer:

1. Danmarks anerkendelse for et tidsrum af 2 år af Menneskerettighedskommissionens kompetence til at modtage andragender fra enhver person, enhver ikke-guvernemantal organisation eller gruppe af enkeltpersoner, der hævder at være blevet krænket i de ved konventionen anerkendte rettigheder, jf. art. 25.

2. Danmarks anerkendelse for et tidsrum af 2 år af Domstolens kompetence som bindende ipso facto og uden særlig overenskomst, jf. art. 46.

3. Konventionens og tillægsprotokollens og i forbindelse hermed den under pkt. 1 nævnte erklærings udstrækning til Grønland, jf. konventionens art. 63 og tillægsprotokollens art. 4.

Konventionen er bekendtgjort ved bekendtgørelse nr. 20 af 11. juni 1953 (Lovtidende C, 1953, side 167-209), jf. bilag 1 til betænkningen.

Danmark har senest ved erklæringer af 22. marts 1982 og 18. februar 1987 til Europarådets generalsekretær for et tidsrum af i alt 10 år fra den 6. april 1982 at regne forlænget gyldigheden af tidligere afgivne erklæringer i henhold til konventionens art. 25 og 46, samt art. 6 (2) i den nedenfor under pkt. 3.6. nævnte 4. tillægsprotokol til konventionen. Forlængelsen er bekendtgjort ved Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 17 af 17. februar 1989 (Lovtidende C, 1989, s. 43). I forbindelse med ratifikationen af den nedenfor under pkt. 3.9. omtalte tillægsprotokol nr. 7 afgav Danmark endvidere erklæring i henhold til denne tillægsprotokols art. 7, stk. 2, om, at man fra dansk side anerkender den individuelle klageadgang, og Domstolens kompetence med hensyn til protokollens art. 1-5. Anerkendelsen blev ikke gjort tidsbegrænset. Erklæringen bekendtgjordes samtidig med tillægsprotokollen ved Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 41 af 7. april 1989 (Lovtidende C, 1989, s. 82-89)."

Derudover fremgår følgende af betænkning nr. 1220/1991, side 25-26, om indholdet af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention på tidspunktet for Danmarks ratifikation:

”Afsnit II. der udelukkende består af art. 19, omhandler oprettelsen af Den europæiske Menneskerettighedskommission og Den europæiske Menneskerettighedsdomstol for at sikre opfyldelsen af de pligter, som medlemsstaterne har påtaget sig i medfør af konventionen.

Afsnit IV (art. 38-56) vedrører Den europæiske Menneskerettighedsdomstol.

[...]

Ifølge art. 45 har Domstolen kompetence til at behandle alle sager vedrørende fortolkning og anvendelse af EMK, som indbringes for den af Kommissionen eller en deltagerstat.

Ifølge art. 49 afgør den selv tvistigheder om sin kompetence, og ifølge art. 55 fastsætter den selv sin forretningsorden og sine procedureregler. Domstolen har dog kun kompetence til at afsige domme, der er bindende for en deltagerstat, såfremt den pågældende stat i medfør af art. 46 har afgivet en erklæring om, at den anerkender Domstolens kompetence som bindende ipso facto og uden særlig overenskomst.

Danmark har senest i 1987 afgivet en sådan erklæring, der i overensstemmelse med de tidligere afgivne danske erklæringer er gældende for 5 år ad gangen.”

Som det fremgår af det anførte ovenfor, blev Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) oprettet ved den daværende artikel 19 i EMRK, og det var efter den daværende artikel 45 i EMRK forudsat, at EMD havde kompetence til at fortolke konventionen. Som det videre fremgår, har Danmark i 1982 og 1987 afgivet erklæringer om Danmarks anerkendelse af EMD's kompetence i medfør af den daværende artikel 46 i EMRK.

Danmark ratificerede desuden den 18. juli 1996 den 11. tillægsprotokol til EMRK, som indebar en grundlæggende reform af klagesystemet. Danmark – og de øvrige ratificerende medlemsstater – anerkendte i den forbindelse EMD's kompetence til at behandle individuelle klager og mellemstatslige sager. Efter tillægsprotokollens ikrafttrædelse var der derfor ikke længere behov for særskilt at anerkende EMD's kompetence gennem erklæringer fra medlemsstaterne.

Det bemærkes, at EMD i dom af 25. april 1978 i sagen Tyrer mod Storbritannien, præmis 31, fastslog, at konventionen er et levende instrument, der skal fortolkes i lyset af de aktuelle forhold. Danmark har

som nævnt ovenfor i 1982 og 1987 – og således efter afsigelsen af den nævnte dom fra EMD – afgivet erklæringer om Danmarks anerkendelse af EMD's kompetence.

2. Som det fremgår af regeringsgrundlaget "Ansvar for Danmark", vil regeringen arbejde for at styrke det regelbaserede internationale samfund og derfor fastholde Danmarks medlemskab af de internationale konventioner. Som et lille land har Danmark en selvstændig national interesse i, at det regelbaserede internationale samfund fungerer.

Det ændrer imidlertid ikke på, at der også findes uhensigtsmæssigheder ved dele af konventionerne og fortolkningen af dem, f.eks. i forhold til mulighederne for at udvise kriminelle udlændinge. Vi skal derfor være klar til at udfordre og afsøge de rammer, som konventionerne sætter op.

For konventionerne er ikke hævet over debat. De er udtryk for politiske forhandlinger og kompromisser. Det er regeringens ønske, at der er en åben dialog om konventionerne.

Danmark skal fortsætte med at påvirke fortolkningen af konventionerne. Vi skal bruge de politiske og juridiske værktøjer, som vi har. For udvisningsområdet betyder det, at vi følger nøje med i, om København-erklæringen fra 2018 har den ønskede effekt på udvisningssager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Regeringen har desuden stort fokus på vigtigheden af staternes skønsmargin ved en åben dialog med medlemsstaterne og Menneskerettighedsdomstolen om fortolkningen af konventionen.

Regeringen forsøger endvidere at påvirke Menneskerettighedsdomstolens fortolkning af EMRK ved at afgive indlæg i forbindelse med andre landes sager, når disse har væsentlig betydning for Danmark og er rejst ved Menneskerettighedsdomstolens Storkammer.

Det er også bl.a. i det lys og som opfølgning på København-erklæringen, at regeringen pr. 1. april 2025 har igangsat en grundig juridisk udredning af Danmarks forpligtelser og muligheder i forbindelse med EMRK og afgørelser fra EMD. Derudover har regeringen udnævnt en ambassadør, der skal sikre, at Danmark engagerer sig i arbejdet med konventionerne, herunder hvordan de anvendes og fortolkes.

Der kan endvidere henvises til det åbne brev, som statsministeren og den italienske premierminister har offentliggjort sammen med Belgien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjekkiet og Østrig. Regeringen ønsker således at igangsætte en europæisk debat om EMD's fortolkning af EMRK i relation til udlændingeområdet.